

به نام خدای ایران، اهورامزدا

۱. **کوروش دوم** در بین یونانی‌ها شناخته شده تحت عنوان **کوروش بزرگ** یا **کوروش کبیر**؛ به پارسی باستان نخستین پادشاه و بنیان‌گذار شاهنشاهی هخامنشی بود. کوروش به مدت سی سال، از سال ۵۵۹ تا ۵۲۹ پیش از میلاد، بر ایران فرمانروایی کرد.
۲. **کمبوجیه دوم** یا **کمبوزیه** یا **کامبیز** به پارسی باستان از سال ۵۳۰ تا سال ۵۲۲ پیش از میلادی، پادشاه هخامنشی بود. وی پسر بزرگتر کوروش بزرگ و کاسادان بود.
۳. **داریوش یکم** به پارسی باستان، پسر ویشتاسپ، نامور **داریوش بزرگ**، سومین پادشاه هخامنشی بود. وی در سال ۵۲۲ پیش از میلاد، با کمک چندی از بزرگان هفت خانواده اشرافی پارسی با کشتن گئومات مغ بر تخت نشست. پس از آن به فرونشاندن شورش‌های درون‌مرزی پرداخت. فرمانروایی شاهنشاهی را استحکام بخشید و سرزمین‌هایی چند به شاهنشاهی افزود. آغاز ساخت پارسه (تخت جمشید) در زمان پادشاهی او بود.
۴. **خشایارشا** پسر داریوش بزرگ و آتوسا دختر کوروش بزرگ بود. خشایارشا چهارمین پادشاه هخامنشی بود. معنای این نام می‌تواند «کسی که در میان شاهان پهلوان است» باشد. خشایارشا در سن سی و چهار سالگی به پادشاهی رسید.
۵. **اردشیر** یا **ارتخشتره** ملقب به **اردشیر درازدست** یا **اردشیر یکم** پادشاه هخامنشی بود. او سومین پسر خشایارشا بود. پس از به قتل رسیدن پدر و برادرش داریوش که جانشین قانونی بود، به **دست‌ارویان** فرمانده گارد نگهبان شاه، بر تخت شاهی نشست. اردشیر ۴۱ سال فرمانروایی کرد.
۶. **خشایارشا دوم** از پادشاهان هخامنشی بود.

به گفته تاریخ‌نویسان وی تنها پسر اردشیر یکم از ملکه داماسپیا بوده که پس از مرگ پدر به پادشاهی می‌رسد و چهل و پنج روز بعد توسط برادرش سغدیانوس که از همسر غیر عقدی اردشیر یکم بود به قتل می‌رسد. جنازه او را همراه با جنازه پدر و مادرش، داماسپیا که درست همزمان و در روز وفات اردشیر یکم فوت کرده بود، در یک روز در پارس دفن کردند. سغدیانوس نیز از سلطنت چندان بهره‌ای نبرد بلکه برادر دیگر وی به نام «وِهاوکا» یا «وِهوکه» بر وی شورید و به فرمانروایی شش هفته ماهه او پایان داد. «وِهوکه» بعد از به تخت نشستن، خود را داریوش دوم نام نهاد.

۷. **سغدیانوس** از شاهزادگان هخامنشی و به‌باور برخی پسر غیر عقدی اردشیر یکم است. وی با همراهی خواجه‌ای به نام فارناسیاس بر خشایارشای دوم شورید و برادرش را چهل و پنج روز بعد از به سلطنت رسیدن به قتل رسانید و خود به دست برادر دیگرش داریوش دوم به قتل رسید.

داریوش دوم او را به یک اتاق آکنده از خاکستر انداخت و به فرمانروایی شش هفت ماهه او، در خاکستر مرگ پایان داد.

۸. **داریوش دوم یا اُخُس یا وهوکه یا وهاوکا** به پارسی باستان، ظاهراً به سبب نژاد یا نسبت مادر بابلی خویش سوریائی هم خوانده می‌شد. او پس از شورش بر ضد برادرش سغدیانوس که برادر خود خشایارشای دوم پادشاه قانونی شاهنشاهی را به قتل رسانده بود در سال ۴۲۳ (پیش از میلاد) به تخت نشست و نام *داریوش* را برای خود برگزید. این پادشاه هخامنشی نوزده سال بر ایران حکومت کرد. او با توجه به تاریخ سنتی ایران با داراب همسان دانسته می‌شود.

۹. **اردشیر دوم یا ارشک یا اردشیر منمون** پادشاه هخامنشی، پسر بزرگ داریوش دوم و پروشات بود که پس از مرگ پدر در سن چهل سالگی به سلطنت رسید. یونانی‌ها وی را منمون به معنی باحافظه خوانده‌اند زیرا چنانکه می‌نویسند حافظه‌ای فوق العاده داشته‌است. سلطنت او در عین آنکه آکنده از توطئه و طغیان و جنایت بود، به سبب اوضاع و احوال مساعد، در آنچه به روابط با دنیای غرب مربوط می‌شد، روی هم رفته، سلطنتی موفق بود.

۱۰. **اردشیر سوم یا اُخوس یا وهوک** پسر اردشیر دوم و استاتیرا همسر او بود. وی پس از اینکه به تخت نشست، خود را در سنگ‌نیشته تخت جمشید ارت خُشتر یا اردشیر نامید. نویسندگان یونانی، نام او را آرتاکسرک سس یا آرتاسس سس نوشته‌اند.

سلطنت اردشیر سوم، تماماً صرف خوابانیدن شورش‌ها، در ممالک تابعه گردید.

۱۱. **ارشک یا ارسس** فرزند اردشیر سوم بود که پس از کشته شدن پدر به دست باگواس خواجه به سلطنت رسید و چون در صدد برآمد تا خود را از سلطه خواجه رهند، او نیز به دست باگواس خواجه به قتل رسید. پس از وی داریوش کودمانوس که پسر عموی اردشیر سوم بود و با خواجه دوستی قدیمی داشت، با نام داریوش سوم به سلطنت رسید.

۱۲. **داریوش سوم یا دارا** آخرین پادشاه شاهنشاهی هخامنشی بود. او فرزند آرشام (نوه داریوش دوم) و سی‌سی‌گامبیس، دختر اردشیر دوم بود. او در سال ۳۸۰ پیش از میلاد در پارسه متولد شد و در سال ۳۳۰ پیش از میلاد در دامغان بدست بسوس کشته شد. در شاهنامه فردوسی و تاریخ سنتی ایرانیان، داریوش سوم با نام «دارا» شناخته می‌شود و پدر او داراب معرفی شده‌است.